

ישראל קורצ'אק
اسرائيل تقرا كورتشاك

מעשה הדולר

מתוך: ג'ק הקטן. מאת: יאנוש קורצ'אק, עמ' 39-40
בترגומו של

ומעשה הדולר כדן הנה.

סבו של דז'יק גר בעיר אחרת. לא חשוב הדבר מה שם העיר, כי כותבים זאת אחרת וקוראים אחרת. די לכם אם תדעו, כי שם הנה סבו של דז'יק. אבי אמו, כלומר – סבא; וסבא הזמינו אליו לימי החפשי, ורק אבא לא הסכים לכך שישע. דז'יק הנה עצוב מאוד, כי לסבא יש שם חנות. אבל אבא אינו אוהב אותו. דז'יק יודע אפילו מדוע, על-כן גם לא הפציר ביותר.

כי עוד טרם דז'יק יהיה בעולם ואבא עוד טרם יהיה בעל לאמו, לפני הרבה זמן, רצה אבא לשאת את אמה לאשה אבל סבא לא הרשה. כי אמה היתה בתו של סוחר עשיר ואבא הנה פועל עני לגמרי, עוד יותר עני מעתה. זמן רב לא הרשה סבא לאמה להנשא לאבא. ואבא הצטער הרבה. אבל גם אמה רצתה להינשא לאבא. ראה סבא שלא יועיל בכלום והסכים. אבל סבא אוהב את אמה, ואת אבא – לא ביותר; ואבא אינו אוהב את בני משפחת אמה, כי גאים הם ודעתם זחוהה עליהם.

ופעם התקוטט אפילו אבא עם אמה – ודוקא אז כשאמר, שישתפר ללחם וסבון למשפחה. חסר-עבודה הנה אז ואמה רצתה, שניצאו לעיר, בה גרים כל קרוביה. ואבא בשלו: לא ולא. לאבא ידים בריאות וחזקות, הוא ימצא עצה לכל ואין הוא רוצה בחסדו של מישהו.

ודוקא אז החל דז'יק לבקר בבית-הספר ורצה לשמר על הספרים והמורה כעסה עליו. אבא לווה אפילו כסף לספרים, אף-על-פי ששנא מאוד חובות.

ידע דז'יק, כי כל סוד זה למבגרים ואין הילדים צריכים לדעת על כך כלום. אף מה לעשות והוא יודע ושומע הכל.

וזה הנה המכתב של סבא. ואפילו לא מכתב הנה זה, כי אם פתק קטן:

”אמה כתבה לי, שאמה לומד בכתה ג' ואמה תלמיד חרוץ. אני שולח לך על-כן דולר אחד, כי תקנה בו מה שיהיה נחוץ לך”.

אבא טרם ידע על כך, כי הנה בבית-החרשת. פחד דז'יק שאבא לא ירשה לו לקבל את הדולר מידי סבא.

יצא על-כן לחצר, ישב על אבן ליד הגדר וחשב:

- מה מוזר הכל בעולם הזה. כשחסר לך משהו נדמה לך, כי תדע מה לעשות בו אם יהיה בידך, וכשיש לך – אין אתה יודע דבר.

- כי דז'יק חשב תכופות מה הנה עושה אלו הנה לו דולר או מאה דולרים או אפילו אלו; מה יקנה להורים ומה למרי ומה לעצמו. רבות תכן, אבל אף פעם לא הגיע במחשבתו עד הסוף, כי תמיד הנה נרדם. כי הטוב ביותר לחשב במטה לפני השנה.

